

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΖΩΡΖ ΚΟΥΡΤΕΛΙΝ : ΜΠΟΥ-
ΜΠΟΥΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΔΙΕΥΘΥΝ-
ΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΟ ΠΑΙΔΙ

Μιά φορά ρώτησαν τὸν Κουρτελιν τί ἐκ-
τιμάει περισσότερο σ' ἓνα θεατρικὸ ἔργο κι'
αὐτὸς ἀπάντησε : «τὴν εὐθυμία».

Κι' εἶναι αὐτὴ ἡ εὐθυμία ποὺ κυριαρχεῖ
κι' ἀναδείχνει ὅλο τὸ ἔργο αὐτοῦ τοῦ τόσο
γάλλου κωμωδιογράφου.

Γιατὶ τί θ' ἄξιζαν ἔστω κι' οἱ πιὸ ἐπι-
τυχημένοι τύποι του τῶν γραφιάδων, τῶν
γαλλονάδων ἢ τῶν μικροαστῶν μ' ὅση παρα-
τηρητικότητα καὶ διαύγεια ἂν εἴταν δοσμέ-
νοι μ' ὅση χάρη κι' ἂν εἴταν περιγραμμένοι
ἂν ὁ συγγραφέας τους δὲν ἤξερε νὰ ξανα-
νοιώσῃ αὐτοὺς τοὺς συμβατικoὺς τύπους,
αὐτὲς τίς ἀναλοιώτες ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ
Scribe φιγοῦρες τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου, τυ-
λίγωντάς τους στὸ φῶς τῆς πιὸ ἄπλετης εὐ-
θυμίας ;

Στὸν Μπουμπουρὸς αἴφνης ἔχουμε ἀνά-
γλυφη τὴ μορφή τοῦ γάλλου μικροαστοῦ,
ποὺ ἔχοντας ἐξασφαλίσῃ τὸ εἰσοδηματάκι
του καὶ χάρη σ' αὐτὸ τὸ καλὸ του φαί, τὸ
καφενεῖο καὶ τὴν εὐχάριστη κουβέντα μὲ
τοὺς φίλους, δὲ ζητάει τίποτα πάρα πάνω.
Στὸ σπίτι, ὄχι στὸ δικό του σπίτι, ἀλλὰ στὸ
δικό της, τὸν περιμένει τὸ ἀπαραίτητο συμ-
πλήρωμα τῆς εὐτυχίας του ἢ μικρὴ τρυφερὴ
γαλλιδούλα φιλεναδίτσα, ποὺ δὲν τοῦ ζη-
τάει τίποτε καὶ τὰ παίρνει ὅλα, ποὺ δὲν ξέ-
ρει τίποτα καὶ ξέρει τὸ πιὸ σπουδαῖο : τί
τοῦ χρειάζεται για νὰνα εὐχαριστημένος,
ποὺ φυσικὰ τὸν ἀπατάει μ' ἓναν ὄμοιο νέο
καὶ ποὺ ὅταν τὴν πιάνει δὲν θέλει οὔτε μπο-
ρεῖ—γιατὶ δὲν εἶναι ὁ μικροαστὸς τοῦ Καλὺς
ἢ τοῦ Ντοννὲ νὰ ποῦμε—νὰ γίνῃ δυστυχι-
σμένος ἀλλὰ ὁ Μπουμπουρὸς τοῦ Κουρτελιν
καὶ τὰ καταφέρει νὰ μένῃ εὐχαριστημένος.

Ἄν τὸ νὰ δημιουργεῖς ἓναν τύπο σημαί-
νει ὅτι γίνεσαι κλασσικός, ὁ Κουρτελιν θὰ
μποροῦσε μὲ τοὺς τύπους του νὰ διεκδικήσῃ
αὐτὸν τὸν τίτλο, γιατὶ αὐτὸς ὁ Μπουμπου-
ρὸς ποὺ δὲν τὸν διακρίνει, οὔτε τὸ καλὸ του
γοῦστο, οὔτε οἱ τρόποι του, ἢ περίφημη γα-
λατικὴ ἀβρότητα, οὔτε ἡ ἐπίδοσή του στὶς
τέχνες καὶ στὰ γράμματα οὔτε ἡ ἐτοιμότητα
τοῦ πνεύματός του κι' ἡ φινέτσα του, ἀλλὰ
ἡ ἐργατικότητα, ἡ νοικοκυρωσύνη του (ἀκό-
μη καὶ στὸν ἔρωτα ποὺ τὸν θέλει ἀξιοπρε-
πῶς σπιτωμένο καὶ νοικοκυρεμένο) ἡ ἀπο-
ταμίευση κι' ἡ ἔλλειψη γούστου καὶ φαντα-
σίας, εἶναι δημιούργημά του.

Είναι λοιπόν κλασσικός ο Κουρτελίν θα ρωτήσετε;

«Όχι ασφαλώς δεν είναι γιατί μ' όλο που παρουσίασε τον τύπο του γάλλου μικροαστού ιδωμένο από μιὰ πλευρά δική του, μ' όλο που έβαλε στη σκηνή τὰ κοθόνια και τούς γραφειοκράτες μ' έναν έντελώς Κουρτελινικό τρόπο, δέ μπόρεσε νά δημιουργήσει πραγματικά, νά φτιάξει δηλαδή έναν θεατρικό Καίσαρα Μπιροτώ, γιατί ακριβώς στην «εὐθυμία» στό γέλιο θυσίασε τήν ἀλήθεια.

Κι' έτσι ἀνήκει στη σχολή εκείνη τῶν συγγραφέων που σκοπός τους είναι τὸ γέλιο και που πρέπει νά ὁμολογήσουμε πώς αὐτὸ τὸ γέλιο τὸ προκαλεῖ ἀβίαστο μὲ τὴ θαυμαστὴ ἀκρίβεια που μεταχειρίζεται τίς πὸ τολμηρὲς λέξεις και τὴ μοναδικὴ θεατρικὴ μαστοριά του.

«Αν μου τύχαινε ποτὲ νά διαλέξω ἕνα μάγειρο (που τέτοια τύχη) δὲν θὰ τὸν ἔβαζα νά φτιάσει περίπλοκα φαγητὰ κι' ἔξωτικὲς σάλτσες, ἀλλὰ νά τηγανίσει αἴφνης ἕνα μικρὸ ψαράκι ἢ μιὰ μπριζόλα.

«Έτσι κι' ἂν ἤθελα νά διαλέξω ἠθοποιούς γιὰ κάποιον θίασο που ὀνειρεύουμαι διαρκῶς νά φτιάσω, δὲν θὰ τούς βάλω νά παίζουν μιὰ σκηνὴ ἀπὸ τὸν Ίψεν ἀλλὰ μιὰ ἑλαφρὰ σκηνοῦλα ἀπὸ τὸν Κουρτελίν νά ποῦμε κι' εἶμαι βέβαιη ὅτι σὲ μιὰ τέτοια σκηνή, που τὸ περιεχόμενο τοῦ ρόλου δὲ θὰ μὲ ἀπασχολοῦσε διόλου, τὰ πράγματα θὰ ξεκαθάριζαν μοναχὰ τους· ὅπως στήν παράσταση τῶν δυὸ ἔργων τοῦ Κουρτελίν ἀπὸ τὸν θίασο τοῦ Βασιλικοῦ μας Θεάτρου στό Δημοτικὸ τοῦ Πειραιῶς.

«Ο κ. Εὐθυμίου αἴφνης εἶταν ἕνας αὐθεντικός Μπουμπουρὸς κι' ὁ κ. Χατζίσκος ἕνας πολὺ καλὸς ἔραστής τῆς ὄχι τόσο γαλλιδούλας Κας Μαρίας Ἀλκαίου, (ἀλήθεια πόσο δύσκολοι εἶναι αὐτοὶ οἱ ρόλοι γιὰ ἑλληνίδες ἠθοποιούς ἀκόμη και τῆς ἀξίας τῆς Κας Ἀλκαίου αὐτοὶ οἱ ρόλοι που θέλουν και λίγη πνευματικότητα).

Κι' ὅλοι μαζί μὲ τὸν κ. Ἀρη Βλαχόπουλο θάταν ἕνα εὐχάριστο σύνολο ἂν ὁ σκηνοθέτης κ. Κ. Μιχαηλίδης εἶχε ἀντιληφθεῖ τὸν σωστὸ ρυθμὸ τὸν γρήγορο, φευγαλέο ἀκαθόριστο φραντζέζικο ἀέρα, που ἔπρεπε νά δώσει στήν Κωμωδία τοῦ Κουρτελίν.

Αὐτὸ τὸν ρυθμὸ τὸν εἶχαν βρεῖ οἱ ἠθοποιοὶ και προπάντων οἱ κ. κ. Βόκοβιτς και Παπαγιαννόπουλος στή δεύτερη κωμωδία «Ὁ Διευθυντὴς εἶναι καλὸ παιδί» που ὁ πρῶτος στό ρόλο τοῦ Φλὸς κι' ὁ δεύτερος σὰν ἀστυνόμος ἔδωσαν μιὰν ἔξαιρετικὴ παράσταση.

Ἀγλαΐα Μητροπούλου